

Poreska praksa za februar 2014.godine

Pitanja i odgovori iz PDV-a	od strane	2 - 5
Pitanja i odgovori iz poreza na dohodak fizičkih lica	od strane	6 - 10
Pitanja i odgovori iz poreza na dobit pravnih lica	od strane	11 - 13
Pitanja i odgovori - razno	od strane	14 - 15

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

1. Da li se prilikom kupovine novog motornog vozila na lizing, nakon završetka otplate kod prenosa vlasništva, plaća porez na promet motornih vozila?

Kod isporuke proizvoda na osnovu Ugovora o lizingu, obaveza obračunavanja PDV nastaje u trenutku isporuke proizvoda. Danom plaćanja poslednjeg lizing anuiteta korisnik iz lizing aranžmana stiče pravo svojine nad vozilom.

U članu 37 stav 5 Zakona o PDV-u ("Službeni list RCG", br.65/01, ...76/05 "Službeni list CG", br.16/07,40/11 I 29/13), propisano je da poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od plovni objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Dakle, ukoliko je vozilo nabavljeno u lizing aranžmanu, te da nije dolazilo do prekida Ugovora, izmirenjem zadnje rate, plaćanjem celokupnog iznosa PDV-a, prilikom registracije vozila korisnik lizinga (novi vlasnik) nije u obavezi da plati porez na promet upotrebljivanih vozila jer se radi osticanju svojine kupovinom od prodavca koji je imao pravo da prilikom prodaje zaračuna PDV.

2. Kakva je primjena Pravilnika o količini rashoda na koje se ne plaća porez na dodatnu vrijednost za tekstilnu robu u prometu na malo, kao i po kojoj cijeni se utvrđuje rashod na koji se ne plaća porez na dodatnu vrijednost, je li to nabavna ili prodajna cijenu?

Članom 19 Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatnu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/02 ... 16/06, "Sl. list Cene Gore", broj 64/08 ... 30/13) propisano je da se manjkom proizvoda smatra korišćenje proizvoda u neposlovne svrhe, osim:

- manjka i gubitaka nastalih zbog više sile,
- manjka koji je neodvojivo povezan sa procesom izrade i prerade proizvoda,
- manjka i uništenja po osnovu kala, rastura, loma i kvara proizvoda koji su neodvojivo povezani sa skladištenjem i prevozom proizvoda u stvarnom obimu, a koji ne smiju biti veći od uobičajenog, koji određuje strukovno udruženje, odnosno poreski organ, ako to nije uradilo strukovno udruženje.

Pravilnikom o količini rashoda na koji se ne plaća porez na dodatnu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 74/06), utvrđena je količina rashoda nastala u vezi sa kalom, rasturom, kvarom i lomom na koje se ne plaća porez na dodatnu vrijednost, ukoliko ta količina nije utvrđena aktom strukovnog udruženja.

Obveznik PDV-a rashode utvrđuje neposredno nakon nastanka pojedinog rashoda ili redovnim, odnosno vanrednim popisom proizvoda u skladištu, stovarištu, magacinu, prodavnici, proizvodnom pogonu i drugom sličnom objektu.

Utvrđivanje visine rashoda vrši popisna komisija, odnosno ovlašćeno lice imenovano od strane poreskog obveznika. O izvršenom popisu sastavlja se zapisnik, koji se smatra računovodstvenom ispravom.

Rashodi se utvrđuju na način propisan Pravilnikom, a PDV se ne plaća na rashode do količine utvrđene prema normativu za utvrđivanje rashoda na koje se ne plaća PDV, koji čini sastavni dio Pravilnika.

Normativom je propisan procenat rashoda za tekstilnu robu i to:

- Tkanine metražne 2,00%
- Čarape ženske, muške, dječje i sportske 1,50%
- Ostala tekstilna roba1,50%

Za proizvode koji nijesu obuhvaćeni Normativom rashoda, količina rashoda se utvrđuje prema normativu poreskog obveznika, ako nadležni poreski organ ne utvrdi drugu količinu.

Saglasno Normativu za utvrđivanje rashoda na koje se ne plaća PDV, koji je sastavni dio Pravilnika o količini rashoda na koji se ne plaća porez na dodatu vrijednost, tkanine metražne, čarape i ostala tekstilna roba su svrstani u dijelu ostalo, pod redni br. 12 - trgovina na malo, što podrazumijeva vođenje zaliha robe po maloprodajnim, tj. tržišnim cijenama, po kojima treba vršiti i otpis saglasno navedenom Pravilniku.

U svrhe oporezivanja porezom na dobit pravnih lica, eventualni manjak koji bi prelazio Pravilnikom dozvoljene količine tretira se troškovima koji nijesu nastali u svrhe obavljanja djelatnosti i uvećavaju osnovicu za oporezivanje poreza na dobit pravnih lica.

3. Da li se PDV-om oporezuju proizvodi (računari i računarska oprema) vraćeni od strane kupca kao neispravni, te kao takvi se u potpunosti otpišu i daju na uništenje?

Vašim dopisom nijeste ukazali na uslove prodaje proizvoda kojima bi bili precizirani, između ostalog reklamni rok ili drugi rok vraćanja proizvoda isporučiocu određen ugovorom, te ćemo ukazati na primjenu zakonskih propisa po uobičajenim transakcijama povraćaju neispravnih proizvoda.

Naime, članom 7 Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/02 ... 16/06, „Sl. list Crne Gore“, broj 64/08 ... 30/13) je propisano da:

(1) Ako kupac u reklamnom roku ili u drugom roku koji je određen ugovorom vrati proizvod dobavljaču (isporučiocu), smatra se da isporuka nije bila izvršena.

(2) Ako isporučilac u roku iz stava 1 ovog člana zamijeni jedan proizvod drugim, smatra se da je izvršen prvobitni promet proizvoda, koji je oporeziv.

(3) Ako isporučilac u garantnom roku zamijeni proizvod drugim proizvodom iste vrste, istog trgovačkog kvaliteta i istih tehničkih karakteristika, takva isporuka nije oporeziva.

(4) Ako isporučilac iz st. 2 i 3 ovog člana da u zamjenu drugi proizvod manje ili veće vrijednosti, te razlike uvećavaju, odnosno smanjuju poresku osnovicu.

Iz naprijed navedenog smo mišljenja da, ukoliko kupac izvrši povraćaj neispravnih proizvoda nakon isteka reklamnog roka, odnosno drugog roka određenog ugovorom, vraćeni proizvodi isporučiocu se smatraju izvršenom isporukom, a isporuka novog proizvoda u zamjenu za vraćeni, smatra se oporezivom isporukom.

4. Da li kao DOO imate prava na odbitak ulaznog PDV prilikom nabavke barke koja će služiti za prevoz putnika u sezoni i da li morate evidentirati promet preko poreske registar kase?

Shodno članu 37. stav 5. tačka 1. Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i Sl.list Crne Gore, br. 16/07...29/13), je propisano da poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge, ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.

Poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od:

-plovnih objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima

Dakle, za plovni objekat koji služi u svrhe obavljanja djelatnosti može se koristiti pravo na odbitak ulaznog PDV, međutim takvo plovilo da bi se koristilo ovo pravo mora biti registrovano na način kako je to regulisano propisima koji regulišu pomorski saobraćaj.

Članom 32 stav 8 Zakona o porezu na dodatu vrijednost je propisano da poreski obveznik koji promet proizvoda, odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazivati preko poreske registar kase, što znači da na plovilima kojima vršite prevoz putnika evidentiranje prometa mora biti u skladu sa Uredbom o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa proizvoda, odnosno usluga preko registar kase.

5. Kako vršiti evidentiranje prometa preko automata?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost(“Sl. List RCG”br.65/01.04/06 i “Sl. List CG”br.16/07...40/11,29/13) u čl. 31 propisana je obaveza poreskog obveznika da za svaki izvršeni promet proizvoda, ili usluga kupcu izda račun, a ukoliko taj promet proizvoda odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazati preko registar kase. Uredbom o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa proizvoda, odnosno usluga preko te kase (“Sl. List CG”br. 27/08, 40/08,08/12), bliže je uredjen pojam i upotreba poreske registar kase i način evidentiranja prometa, odnosno usluga koji se naplaćuju u gotovom preko te kase.

Članom 32 Zakona propisani su podaci koje mora sadržati račun. Stav 4 ovog člana precizira da je poreski obveznik dužan kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluga izdati račun, bez obzira da li je to kupac, odnosno naručilac zahtijevao.

Međutim, uluge koje se pružaju gradjanima putem automata u skladu sa članom 32 stav 6 Zakona o PDV ne podliježu obavezi evidentiranja prometa preko poreske registar kase i ako se naplata vrši gotovinski, ali su svakako u obavezi da vode urednu knjigovodstvenu evidenciju. Podaci o pruženim uslugama se obezbjeđuju popisom brojčanika odnosno početnih i konačnih zaliha, koje se vrši najmanje jednom u mjesecu. Usluge na automatima se vrše bez prisustva prodajnog osoblja, automat se aktivira u pogon pomoću žetona (novca) koji odgovara cijeni usluge .

Poreski obveznik je dužan da obezbijedi Poreskoj upravi potpuni uvid poslovanja bilo kroz dokumentaciju, bilo kroz računovodstveni sistem ili na drugi način. Istovremeno, poreski obveznik je dužan da Poreskoj upravi na zahtjev i u roku koji ona odredi pruži sve raspoložive informacije neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za oporezivanje.

Članom 85 Pravilnika o primjeni zakona o PDV-u stavovima od 1 do 6 propisano je obračunavanje poreza na dodatu vrijednost, a stavom 4 Pravilnika je propisano da ako za izvršene isporuke proizvoda odnosno usluga u poreskom periodu nijesu izdati računi, PDV se obračunava kao da su računi izdati i uključuje se u obračun PDV. Osnovica PDV je vrijednost naknade za izvršene usluge.

Kod vršenja inspekcijskog nadzora, prilikom utvrđivanja poreske osnovice u skladu sa članom 52 i 53 Zakona o poreskoj administraciji u slučaju kada poreski obveznik ne obračuna ili netačno obračuna porez, utvrđivanje poreske obaveze vrši poreski organ. Utvrđivanje poreske obaveze vrši se rješenjem, a ako poreski organ rješenje ne može donijeti na osnovu poslovnih knjiga i evidencija poreskog obveznika, onda će rješenje donijeti na osnovu procjene poreske osnovice.

Dakle, usluge koje pružate građanima putem automata ne podliježu obavezi evidentiranja prometa preko poreske registar kase i ako se naplata vrši gotovinski, ali ste svakako u obavezi da vodite urednu knjigovodstvenu evidenciju.

6. Kakav je poreski tretman PDV-a na usluge strane firma koja angažuje svog inženjera vezano za izgradnju nepokretnosti koja se nalazi u Crnoj Gori, a investitor je domaća firma?

Članom 17 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/01 ...04/06 i "Sl. list Crne Gore", broj 16/07...29/13) i članom 34. Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/02 ... 16/0...30/13), propisano je da se kod utvrđivanja mjesta isporuke usluga, primjenjuje opšte načelo da je mjesto obavljene usluge tamo gdje je sjedište, odnosno stalno boravište ili prebivalište lica koje obavlja usluge, ako navedenim propisima nije drugačije određeno.

Članom 17 stav 2 tačka 1 propisano je da se izuzetno od stava 1 ovog člana, mjestom vršenja prometa usluga smatra mjesto u kome se nepokretnost nalazi, ako se usluga vrši neposredno u vezi sa nepokretnostima, uključujući i usluge posredovanja u prometu nepokretnosti, procjene nepokretnosti, pripremni radovi u građevinarstvu.

Na osnovu naprijed navedenog, postoji obaveza domaćeg pravnog lica da po iospostavljenoj fakturi od strane nerezidentnog stranog lica obračuna i uplati PDV.

U slučaju izvođenja građevinskih radova od strane nerezidentnog pravnog lica, ukoliko ti radovi traju duže od šest mjeseci, u skladu sa članom 4 stav 4 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, nerezidentno pravno lice je u obavezi da osnije poslovnu jedinicu preko koje će obavljati svoje poslove.

Poslovna jedinica u smislu poreskih obaveza ima status kao i domaća pravna lica, odnosno u obavezi je uskladiti svoje poslovanje sa propisima koje važe za domaća pravna lica.

POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

I. Na koji način se vrši oporezivanje usluga turističkih vodiča?

Shodno Zakonu o turizmu turistički vodič je fizičko lice koje, po unaprijed utvrđenom programu pruža turistima usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja: prirodnih ljepota i rijetkosti, kulturno-istorijskih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih zanimljivosti itd.

Saglasno čl. 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Sl. list Crne Gore", br. 86/09 ... 14/12,62/13), poreski obveznik poreza na dohodak je rezidentno, odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenih ovim zakonom.

Članom 4 istog zakona je propisano da je, predmet oporezivanja rezidenta dohodak koji rezident ostvari u Crnoj Gori i izvan Crne Gore.

Poreski tretman usluga turističkog vodiča, odnosno prihoda ostvarenih pružanjem ovih usluga je opredijeljen načinom angažovanja ovih lica odnosno vrste naknade koja se isplaćuje po tom osnovu.

S obzirom da se radi o djelatnosti koja je vezana za turističku ponudu, najčešća je situacija da turističke agencije angažuju ovakva lica kroz ugovor o radu, odnosno ista zasnivaju radni odnos na neodređeno ili na određeno lice i u tom slučaju poslodavac na lična primanja obračunava poreze i doprinose u skladu sa članom 14 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

U slučaju da turistički vodič ima drugi stalan posao, turistička agencija može takvo lice angažovati u skladu sa odredbama Zakona o radu koji predviđa mogućnost dopunskog rada i u tom slučaju u obavezi je prilikom isplate naknade obračunati porez, prirez i doprinose za PIO.

U skladu sa članom 16 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, prihodom od samostalne djelatnosti smatra se prihod ostvaren od privredne djelatnosti, slobodnih zanimanja, profesionalnih i intelektualnih usluga i prihod od drugih samostalnih djelatnosti koje nijesu osnovna djelatnost poreskog obveznika, a povremeno se obavljaju radi ostvarivanja prihoda, ukoliko se u skladu sa ovim zakonom ne oporezuju po drugom osnovu.

Oporezivi prihod od samostalne djelatnosti predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika koja se utvrđuje usklađivanjem dobiti poreskog obveznika iskazane u bilansu uspjeha na način predviđen ovim zakonom.

Način obračunavanja i plaćanja poreza na dohodak propisan je članovima 42-49 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Kada je u pitanju angažovanje po osnovu povremenih poslova ukazujemo, da se ugovorom o djelu ne zasniva radni odnos, već je to obligacioni odnos (Zakon o obligacionim odnosima) u kome poslenik (izvršilac) svojim sredstvima rada odrađuje za naručioca neki posao koji ne spada u djelokrug njegove osnovne djelatnosti, te se postavlja pitanje da li turističke agencije mogu angažovati turističke vodiče na povremenim i privremenim poslovima s obzirom da takva usluga spada u osnovnu djelatnost turističkih agencija.

Za lica koja su angažovana na privremenim i povremenim poslovima, na naknade isplaćene po tom osnovu porez obustavlja i uplaćuje isplatioc prihod pri svakoj isplati, po stopi od 9% na poresku osnovicu, koja predstavlja razliku između ostvarenih prihoda i standardnih rashoda koji se priznaju u visini 30% od ugovorenih bruto prihoda. Na teret isplatioca obračunava se prirez po stopama koje su utvrđene odgovarajućim odlukama jedinica lokalne samouprave. Osnovica za obračun prireza je obračunati porez na dohodak.

Odredbama člana 4 stav 1 tačka 25 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl.list CG", br13/07, 78/10,14/12,62/13), definisana je zarada zaposlenog kao bruto zarada koja obuhvata zaradu za obavljani rad i vrijeme provedeno na radu, uvećanu zaradu, naknadu zarade i druga lična primanja koja podliježu plaćanju poreza na dohodak fizičkih lica, utvrđena zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.

Članom 5 stav 1 tačka 13 navedenog Zakona propisano je da su obveznici doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu, ako nijesu obveznici doprinosa po drugom osnovu.

Članom 6 stav 1 tačka 13 istog Zakona, propisano je da su obveznici doprinosa za zdravstveno osiguranje lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu, ako nijesu obveznici po drugom osnovu.

Za angažovanje lica koja su osigurana po drugom osnovu, na istu osnovicu iz prethodnog stava, obračunava se porez po odbitku po stopi od 9% i prirez po stopama koje su utvrđene odlukama jedinica lokalne samouprave. Isplata naknade po osnovu ugovora o djelu za lica koja su već prijavljena na penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje po drugom osnovu se iskazuje u Izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima Obrazac IOPPD preko šifre 047 – Ugovorena naknada (ugovor o djelu, autorski ugovor i dr.). Znači, doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje i za zdravstveno osiguranje kod lica koja ostvaruju ugovorenu naknadu (ugovor o djelu, autorski honorar) plaćaju se samo u slučaju kada navedena lica nijesu obveznici doprinosa po drugom osnovu.

Za angažovanje izvršioca po osnovu ugovora o djelu upućujemo vas da se za mišljenje po istom obratite Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

2. Koje su poreske obaveze za fizičko lice, koje samostalno kao preduzetnik obavlja sportsku djelatnost organizovanja sportskih priprema, obučavanje za bavljenje sportskim aktivnostima u skladu sa čl. 45 Zakona o sportu (trener tenisa), na teritoriji opštine Bar?

U čl. 16. Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br.65/01 ...04/07 i "Sl.list Crne Gore", br.86/09... 62/13), određeno je da se prihodom od samostalne djelatnosti smatra prihod ostvaren od privredne djelatnosti, slobodnih zanimanja, profesionalnih i intelektualnih usluga i prihod od drugih samostalnih djelatnosti koje nijesu osnovna djelatnost poreskog obveznika, a povremeno se obavljaju radi ostvarivanja prihoda, ukoliko se, u skladu sa ovim zakonom, ne oporezuje po drugom osnovu.

Slobodnim zanimanjem iz stava 1 ovog člana smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih lica koja su po tom osnovu osiguranici obaveznog socijalnog osiguranja u skladu sa propisima koji uređuju obavezno socijalno osiguranje.

Djelatnostima slobodnih zanimanja iz stava 2 ovog člana smatra se samostalna djelatnost: zdravstvenih radnika, veterinara, advokata, notara, revizora, inženjera, arhitekata, savjetnika, konsultanata, prevodilaca, naučnika, književnika, novinara, umjetnika, sportista i druge slične djelatnosti.

Ukazujemo na najnovije izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica "Sl.list Crne Gore", 62/13), kojima je propisano da obvezniku koji obavlja profesionalnu djelatnost, u navedenom slučaju trener tenisa, ne može se priznati pravo da porez plaćaju u godišnjem paušalnom iznosu.

U pogledu načina vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza na lica koja ostvaruju prihode od samostalne djelatnosti primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje računovodstvo, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Poreski obveznik koji ostvari dohodak od samostalne djelatnosti za koju se plaća porez po stvarnom dohotku dužan je da na kraju godine podnese godišnju poresku prijavu poreza na dohodak fizičkih lica. Oporezivi prihod od samostalne djelatnosti predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika. Stopa poreza na dohodak iznosi 9% od poreske osnovice.

Poreski obveznik, tokom godine, porez na prihod od samostalne djelatnosti plaća u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu određuje na osnovu visine poreza na dohodak od samostalne djelatnosti iz poreske prijave za prethodnu godinu.

Akontacija iz stava 1 ovog člana plaća se do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, u visini 1/12 poreske obaveze za prethodnu godinu. Akontacija plaćenog poreza iz stava 2 ovog člana smatra se kreditom u odnosu na obavezu po poreskoj prijavi. Poreski obveznik koji u toku godine otpočne sa obavljanjem djelatnosti, akontaciju poreza na prihod od samostalne djelatnosti određuje na osnovu procjene ostvarenja prihoda za tu godinu.

Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list Crne Gore", br. 13/07 ...62/13), utvrđuju se doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, obveznici, osnovice i stope doprinosa, obveznik obračunavanja i plaćanja, rokovi za uplatu i druga pitanja koja se odnose na plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

Obveznici doprinosa za obavezno socijalno osiguranje su, između ostalih i preduzetnici i lica koja obavljaju profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje.

Osnovica za obračunavanje i plaćanje za obveznike koji porez plaćaju po stvarnom dohotku, se utvrđuje u zavisnosti od visine ostvarenog, odnosno planiranog godišnjeg prometa i to:

- do 9.000,00 eura, 60% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,
- do 15.000,00 eura, 100% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,
- preko 15.000,00 eura, 150% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori.

Obveznik može da plaća doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje na osnovicu iznad iznosa utvrđenog u čl.9 al. 1 do 3 ove tačke.

Doprinosi se plaćaju na propisanu osnovicu po sljedećim stopama:

- za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret osiguranika 20,5%;
- za zdravstveno osiguranje na teret osiguranika 12,3%;
- za osiguranje od nezaposlenosti na teret osiguranika 1%.

Zakonom o finansiranju lokalne samouprave propisano je da opština može pravnim i fizičkim licima sa svoga područja propisati obavezu plaćanja prireza porezu na dohodak fizičkih lica po stopi do 13%. Prirez porezu na dohodak plaća se na porez na prihode od ličnih primanja, porez na dohodak od samostalne djelatnosti, porez na prihode od imovine i imovinskih prava i porez na prihode od kapitala. Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se po stopi koju utvrdi opština svojim propisom.

Zakon o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», br. 65/01...04/06 i «Sl. list Crne Gore», br.16/07... broj 29/13), u članu 13 i članu 42 propisuje da je poreski obveznik svako lice koje na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost, ako je obavljanjem te djelatnosti u posljednjih 12 mjeseci ostvario oporezivi promet iznad 18.000 €.

U članu 31 i 32 navedenog zakona propisana je obaveza poreskog obveznika da za svaki izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga kupcu izda račun, a ukoliko taj promet proizvoda, odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazivati preko poreske registar kase.

3. Da li može zakupodavac, u slučaju kada je zakupac pravno lice, da sam obračuna i plati porez po odbitku i prirezu porezu i da li se to može predvidjeti Ugovorom?

U slučaju zakupa poslovnog prostora, gdje se kao zakupodavac javlja fizičko lice, a zakupac pravno lice, prihodi od izdavanja se oporezuju po Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica («Službeni list RCG», br.65/01, ... «Službeni list CG» br.14/12...6/13,62/13), a obveznik tog poreza je rezidentno, odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak po tom osnovu. Porez na prihod od imovine i imovinskih prava, saglasno članu 49a. istog Zakona, se plaća akontativno tokom godine, a obračunava ga, obustavlja i uplaćuje isplatilac prihoda (pravno lice ili preduzetnik), istovremeno sa uplatom prihoda, primjenom stope od 9% na oporezivi prihod iz čl. 36 ovog zakona.

Na iznos poreza, obračunatog na prihode od izdavanja u zakup pokretne i nepokretne imovine, saglasno čl. 5. i čl. 6. Zakona o finansiranju lokalne samouprave («Sl. list RCG», broj 42/03 , ... i «Sl. list CG» br. 74/10), obračunava se i plaća opštinski prirez, koji je takođe, isplatilac dužan da obustavi i uplati zajedno sa uplatom prihoda, po stopi koju utvrdi opština svojim propisom.

Obaveza zakupodavca je da po isteku godine preda poresku prijavu poreza na dohodak koji će se konačno obračunati po važećoj stopi, a uplate poreza koje je izvršio isplatilac se smatraju uplaćenim akontacijama.

Ukazujemo i na eventualnu obavezu za fizičko lice- zakupodavca po osnovu poreza na dodatu vrijednost. Naime, ukoliko prihod od izdavanja u zakup poslovnog prostora, prelazi 18.000,00€ nastaje obaveza obračunavanja i plaćanja i PDV-a, a obveznik poreza je izdavalac nepokretnosti, dakle fizičko lice, koje je dužno da izdaje fakture sa obračunatim PDV-om, uz obavezno vodjenje PDV evidencije. Ovo znači da isplatilac prihoda ne može obračunavati i plaćati PDV u ime izdavaoca -fizičkog lica, već je to dužan da uradi sam izdavalac nepokretnosti.

U slučaju kada je zakupac pravno lice ili preduzetnik, akontaciju poreza na prihod od imovine tokom godine obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac prihoda (pravno lice ili preduzetnik)

Dakle, u konkretnom slučaju, privredno društvo preuzima ulogu poreskog posrednika, koji ima obavezu da obračuna, obustavi i uplati porez na prihod od imovine, a zakupodavcu isplati razliku ugovorene bruto naknade.

U slučaju da pravno lice kao isplatilac prihoda na koje se plaća porez na dohodak, porez na prihode ne obračuna, netačno obračuna, ne obustavi ili ne uplati prilikom svake isplate prihoda (čl. 46, 46a, 49a i 50), predviđene su kaznene mjere.

4. Kakav je poreski tretman isplate dobiti zaposlenim radnicima koji nijesu vlasnici kapitala?

Članom 37 stav 1 tačka 3 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (Sl.list RCG, br.65/01...04/07 i Sl.list CG, br.86/09 ... 62/13) propisano je da se prihodom od kapitala smatraju „udjeli u dobiti koje ostvare članovi uprave i zaposleni u novcu ili akcijama“.

I pored toga što smatramo da bi bilo ispravnije novčane isplate članovima uprave i zaposlenima, na ime bonusa za uspješno poslovanje, iz ostvarene dobiti za poslovnu godinu, tretirati kao jedan od oblika ličnih primanja, u obavezi smo da primjenjujemo citiranu zakonsku odredbu sve do eventualne izmjene iste. Inače, isplatilac prihoda od kapitala dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez na dohodak fizičkih lica po stopi od 9% istovremeno sa isplatom prihoda, kako je i propisano članom 50 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Na teret isplatioca se obračunava i uplaćuje prirez na porez po stopi utvrđenoj odgovarajućim aktom jedinice lokalne samouprave. Obračunati i uplaćeni porez na dohodak fizičkih lica po osnovu ovih prihoda unosi se u obrazac IOPPD pod šifrom 066.

Međutim, u slučaju da se dio dobiti koji se isplaćuje zaposlenom koristi kao davanje, odnosno kao zamjena za platu, takva naknada se tretira ličnim primanjem na koje se obračunavaju porezi i doprinosi u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Takođe, članom 18a stav 3 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (Sl.list CG br.13/07...62/13) propisano je da se doprinosi ne plaćaju na lična primanja ostvarena u obliku robe, poklona i kod činjenja i pružanja povoljnosti zaposlenim, osim ako se ta lična primanja daju kao kompenzacija za neisplaćenu zaradu.

Shodno članu 11 stav 1 tačka 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl.list RCG, br.65/01...80/04 i Sl.list CG, br.40/08 ... 61/13) primanja zaposlenih ili drugih lica po osnovu raspodjele dobiti ne priznaju se na teret rashoda u svrhu utvrđivanja oporezive dobiti.

5. Na koji način se vrši oporezivanje frizerske djelatnosti u skladu sa najnovijem izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica?

Članom 49 stav 1 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica je propisano da obvezniku poreza na prihode od samostalne djelatnosti, čiji je ukupan promet u godini koja prethodi godini za koju se utvrđuje porez, odnosno čiji je planirani promet kada počinje da obavlja djelatnost manji od 18.000 Eura, može se, na njegov zahtjev, priznati da porez plaća u godišnjem paušalnom iznosu.

Najnovijim izmjenama Zakona je dodata tačka 8 kojom je propisano da izuzetno od stava 1 ovog člana, obvezniku koji obavlja djelatnost: advokatsku, notarsku, revizorsku, računovodstvenu, zdravstvenu, konsultantsku, projektantsku, geometra, javnog izvršitelja, drugih profesionalnih i intelektualnih zanimanja, **frizersku**, bilijar klubova, zabavnih igara, trgovine na malo i veliko, ugostiteljstva, hotelijerstva, finansijskog posredovanja i aktivnosti u vezi s nekretninama, osim trgovinske i ugostiteljske djelatnosti koja se obavlja na tezgi, u privremenom objektu, sličnom montažnom ili pokretnom objektu, ne može se priznati pravo da porez plaća u godišnjem paušalnom iznosu. Akontacija se plaća do kraja tekućeg mjeseca za predhodni mjesec u visini 1/12 poreske obaveze.

POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

1. Kako da obračunate porez po odbitku na dividendu i što predstavlja osnovicu za oporezivanje?

Nakon plaćenog poreza na dobit, raspodjelu dobiti akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću vrše u skladu sa članom 62 i 63 Zakona o privrednim društvima (Sl. list RCG br. 06/02... "Sl. list Crne Gore", br. 17/07, 80/08 ... 40/11), i to srazmjerno nominalnoj vrijednosti akcija, odnosno srazmjerno udjelu. Odluku o raspodjeli dobiti i podizanju dijela dobiti vlasnik lica društva ili društva kapitala donosi nakon izrade i nadležnoj instituciji predaje godišnjeg obračuna.

Akcionari, odnosno članovi društva sa ograničenom odgovornošću mogu biti pravna ili fizička lica i od toga zavisi po kom Zakonu se vrši oporezivanje raspoređene dobiti, za pravna lica po Zakonu o porezu na dobit pravnih lica, za fizička lica po Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica.

Ako su primaoci dividende pravna lica, za njih je dividenda izvor dobiti. Oporezivanje dividende vrši se prema članu 29 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, kao porez po odbitku po stopi od 9%, na **osnovicu koju čini iznos bruto prihoda**.

Kada su akcionari, odnosno članovi društva fizička lica koja raspodjelom neraspoređene dobiti dobijaju dividendu, obračun i plaćanje poreza na prihod od kapitala vrši se saglasno članu 50 Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica.

Prihodom od kapitala, u skladu sa čl. 37 Zakona o porezu na dohodak, smatraju se:

- 1) prihodi od kamata;
- 2) udjeli u dobiti koje ostvare članovi uprave i zaposleni u novcu ili akcijama;
- 3) prihodi od korišćenja imovine i usluga od strane vlasnika i suvlasnika kapitala za njihove privatne potrebe.

Prihodom od kapitala smatraju se i primanja po osnovu akcija i učešća u kapitalu članova uprave i zaposlenih u društvu kapitala, a koje dobiju ili kupe pod povlašćenim uslovima. Kod utvrđivanja oporezivog dohotka od kapitala troškovi se ne priznaju.

Prema odredbi čl. 50 Zakona, isplatilac prihoda od kapitala dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez istovremeno sa isplatom prihoda, a koji obračunava po stopi po 9% na **osnovicu koju čini iznos bruto prihoda**.

Kod isplate dividende fizičkim licima pored poreza po odbitku plaća se i prirez porezu na dohodak fizičkih lica.

Na osnovu gore iznijetog, bez razlike da li dividendu isplaćujete pravnim ili fizičkim licima, dužni ste da obračun poreza vršite primjenom stope 9% na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

2. Da li domaće pravno lice obračunava i plaća porez po odbitku na prihode franšize nerezidentnog pravnog lica iz Njemačke, kada je to nerezidentno lice dostavilo potvrdu o rezidentnosti kompanije iz Njemačke?

Članom 29 stav 2 tačka 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl list RCG br.65/01... 80/04, "Sl. list CG br. 40/08 ...14/12) je propisano da je obveznik poreza na dobit dužan da obračuna i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu: dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima; kamata, naknada za autorska prava i druga prava intelektualne svojine, kapitalnog dobitka, naknada za zakup pokretne i nepokretne imovine, naknada po osnovu konsalting usluga, usluga istraživanja tržišta i revizorskih usluga, koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu.

Porez po odbitku plaća se po stopi od 9 % na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda. Porez po odbitku obračunava se i plaća po propisima koji važe u momentu isplate prihoda.

Član 29a propisuje da kod obračuna poreza po odbitku na prihode koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu, isplatioc prihoda primjenjuje odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, pod uslovom da nerezident dokaže status rezidenta države sa kojom je Crna Gora zaključila ugovor i da je nerezident stvarni vlasnik prihoda.

Status rezidenta države, sa kojom je zaključen ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, u smislu stava 1 ovog člana, nerezident dokazuje kod isplatioca prihoda potvrdom ili drugim odgovarajućim dokumentom, ovjerenim od nadležnog organa druge države ugovornice čiji je rezident.

Ako isplatioc prihoda primijeni odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, a nijesu ispunjeni uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana, što za posledicu ima manje plaćeni iznos poreza, dužan je da plati razliku između plaćenog poreza i dugovnog poreza, po ovom zakonu.

Poreski organ dužan je da, na zahtjev nerezidentnog pravnog lica, izda potvrdu o porezu plaćenom u Crnoj Gori.

Obveznik poreza po odbitku dužan je da nadležnom poreskom organu podnese izvještaj o uplaćenom porezu po odbitku, a koji se podnosi do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Poreski organ o obračunatom porezu po odbitku nerezidentnog pravnog lica obavještava poreski organ u inostranstvu na njegov pisani zahtjev.

Članom 34 Zakona o porezu na dobit pravnih lica propisano je da Sporazum o otklanjanju dvostrukog oporezivanja ima pretežnu važnost u odnosu na odredbe ovog zakona.

Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu sa Njemačkom objavljen je u «Sl. List SFRJ», br. 12/88 i u članu 13 navedenog Ugovora propisano je da se autorske naknade koje nastaju u državi ugovornici i isplaćene su rezidentu druge države ugovornice mogu oporezovati u toj drugoj državi, uz uslov da nerezident dokazuje status rezidenta druge države, kod isplatioca prihoda, potvrdom ili drugim odgovarajućim dokumentom, ovjerenim od nadležnog organa druge države ugovornice čiji je rezident.

4. Od poslovnog partnera u kompenzaciji uzet je stan na koji je plaćen porez na promet nepokretnosti. Nakon toga isti ste prodali za manju vrijednost, te vas interesuje da li se negativna razlika u poreskoj prijavi poreza na dobit tretira kao kapitalni gubitak?

Članom 21 stav 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica je propisano da se kapitalnim dobitkom smatra prihod koji poreski obveznik ostvari prodajom, odnosno drugim prenosom

uz naknadu zemljišta, građevinskih objekata, imovinskih prava, udjela u kapitalu i hartija od vrijednosti.

Kapitalni dobitak predstavlja razliku između prodajne cijene imovine iz člana 21 ovog zakona i njene nabavne cijene usklađene na način predviđen ovim zakonom.

Negativna razlika iz stava 1 ovog člana predstavlja kapitalni gubitak.

Ukoliko su učesnici u prodaji imovine povezana lica i ako je prodajna cijena niža od tržišne vrijednosti, prilagođavanje tržišne vrijednosti imovine vrši nadležni poreski organ.

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini.

Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Prodajnom cijenom imovine, za svrhe određivanja kapitalnog dobitka, smatra se tržišna vrijednost imovine primljene u obliku novčane ili nenovčane naknade umanjena za troškove prodaje, odnosno troškove drugog prenosa imovine.

Nabavna cijena imovine, za svrhe određivanja kapitalnog dobitka je cijena po kojoj je poreski obveznik stekao imovinu, odnosno procijenjena fer vrijednost imovine, utvrđena u skladu sa propisima kojima je uređeno računovodstvo, umanjena za troškove amortizacije, utvrđene na način predviđen ovim zakonom.

Dakle, na osnovu naprijed navedenog da bi se predmetna nepokretnost koristila kao predmet utvrđivanja kapitalnog dobitka odnosno gubitka, mora biti evidentirana u knjigovodstvu poreskog obveznika kao imovina preduzeća.

RAZNO

1. Koja je poreska stopa amortizacije na poker automate za igru na sreću?

Po vašem pitanju, a za svrhe oporezivanja, ukazujemo na član 13. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 80/04, "Sl. list Crne Gore", br. 40/08, 14/12), kojim je propisano da se amortizacija stalnih osnovnih sredstava i ulaganja u nepokretnosti priznaje kao rashod u iznosu utvrđenom na način predviđen ovim zakonom.

Stalna osnovna sredstva iz stava 1 ovog člana obuhvataju materijalna i nematerijalna sredstva čiji je vijek trajanja duži od jedne godine i čija vrijednost prelazi 300 Eura. Osnovna sredstva iz stava 2 ovog člana razvrstavaju se u pet grupa sa sledećim amortizacionim stopama:

- I grupa 5%
- II grupa 15%
- III grupa 20%
- IV grupa 25%
- V grupa 30%

Iz Vašeg pitanja smo razumjeli da Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama nijesu obuhvaćeni poker automati za igru na sreću, te u tom slučaju mišljenja smo da treba primijeniti prilikom izračunavanja poreske amortizacije grupu osnovnih sredstava koja je najrodnija poker automatima za igre na sreću.

Naime, amortizacija za osnovna sredstva razvrstana u prvu grupu amortizacije, saglasno čl. 5 Pravilnika, obračunava se primjenom proporcionalne metode za svako sredstvo posebno, a iznos godišnjeg umanjenja vrijednosti osnovnog sredstva jednak je jednoj dvadesetini (1/20, odnosno 5%) nabavne cijene osnovnog sredstva uvećane za vrijednost ulaganja koja prelazi 5% nabavne cijene.

Članom 6 stav 1 navedenog Pravilnika je propisano da se amortizacija za osnovna sredstva razvrstana u grupe amortizacije od II do V obračunava primjenom regresivne metode na ukupnu vrijednost sredstava razvrstanih po pojedinoj grupi i obračunava se na iznos neotpisane vrijednosti osnovnih sredstava grupe utvrđene na kraju prethodne godine, uvećane za vrijednost kupljenih i umanjene za vrijednost prodatih osnovnih sredstava iz te grupe tokom godine, pomnožene amortizacionom stopom te grupe.

Umanjenje na ime amortizacije na kraju godine oduzima se od salda grupe i neotpisana vrijednost predstavlja početni saldo grupe u narednoj godini.

Na osnovu navedenog mišljenja smo da se iznos godišnjeg umanjenja vrijednosti osnovnih sredstava za poreske svrhe, može priznati kao rashod samo u iznosima utvrđenim čl. 13 Zakona o porezu na dobit pravnih lica i čl. 5 i 6 Pravilnika o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije, kako je naprijed iznijeto.

2. Tumačenje odredbi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na premije osiguranja koji se tiču obaveze primjene izmijenjene stope poreza na premije osiguranja

U skladu sa Zakonom o porezu na premije osiguranja ("Sl. list RCG", br. 27/04, 37/04 i "Sl. list Crne Gore", br. 73/10, 61/13) porez na premije osiguranja plaća se na sve vrste neživotnih osiguranja.

Izuzetno iz stave 1 ovog člana, porez na premije ne plaća se na:

- osiguranje od nezgode;
- dobrovoljno zdravstveno osiguranje;
- osiguranje poljoprivrede.

Poreski obveznici su društva osiguranja koja s pravnim i fizičkim licima sklapaju ugovore i naplaćuju premije osiguranja.

Poreska osnovica za utvrđivanje poreza na premiju osiguranja je naplaćena bruto premija osiguranja.

Stopa poreza na premije osiguranja iznosi 9% od ugovorene premije osiguranja.

Obaveza obračunavanja poreza na premije osiguranja nastaje u trenutku zaključenja ugovora s pravnim ili fizičkim licima.

Poreski obveznik iz člana 4 ovog zakona, porez na premije osiguranja plaća do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec.

Dakle, na osnovu naprijed navedenog društva za osiguranje su u obavezi da prilikom zaključenja ugovora (svi ugovori koji se zaključuju poslije 01.01.2014.godine), prilikom obračuna poreza primjenjuju stopu na premiju osiguranja od 9% bez obzira kada je data ponuda.